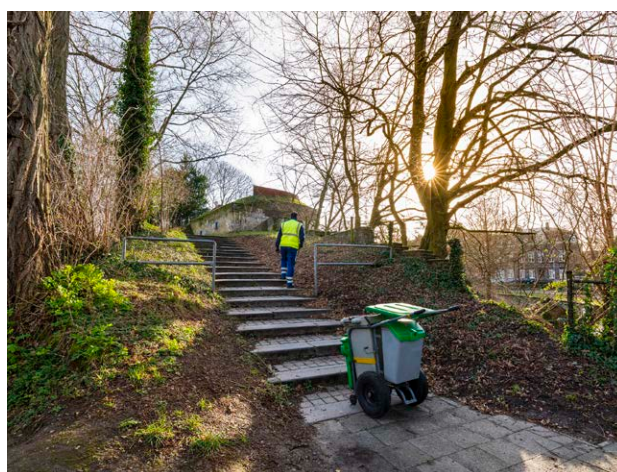

Kaderbrief 2026

Wij zijn Maastricht

Inhoudsopgave

1. Voorwoord - 3
2. Maastricht is van iedereen - 4
3. Onze speerpunten voor 2026
 - 3.1 Samenleven in Maastricht - 8
 - 3.2 Een groen en gezond Maastricht - 12
 - 3.3 Samenwerken aan het verdienvermogen van Zuid-Limburg - 16
 - 3.4 Een dienende gemeente, gericht op samenwerking - 20
4. Financieel perspectief - 22

Voorwoord

Voor u ligt de Kaderbrief 2026 als start van de jaarlijkse beleids- en begrotingscyclus. In de Kaderbrief leggen we als college inhoudelijke accenten in aanloop naar de Begroting 2026.

We zetten ons onverminderd in om de ambities te realiseren die we in het coalitieakkoord 'Maastricht, stad van verbondenheid' hebben benoemd. Het versterken van de verbinding tussen mensen in onze stad blijft onze grote drijfveer. Wij maken Maastricht samen mooier, onder het motto Wij zijn Maastricht.

Verbondenheid begint bij het contact tussen mensen. In 2026 richten we ons daarom specifiek op het versterken van de mogelijkheden voor ontmoeting in de stad. Het is essentieel voor de fysieke en mentale gezondheid van mensen en daarmee voor de kwaliteit van leven van onze inwoners. Ontmoeting zorgt voor sociale samenhang in buurten en draagt bij aan het verminderen van segregatie. Als mensen elkaar leren kennen, kunnen ze zich onderdeel voelen van een gemeenschap. We zetten ons in 2026 in om activiteiten of inzet van professionals te subsidiëren op locaties; we sturen op beschikbaarheid van (maatschappelijk) vastgoed en functies; en waar mogelijk zorgen we voor een passende inrichting van de openbare ruimte die ontmoeten stimuleert. De komende tijd krijgen veel ontmoetingsplekken een verbeterde inrichting en werken we aan verduurzaming of aan (ver)nieuwbouw van gemeenschapshuizen en buurtcentra.

Ook werken we aan het verbeteren van de stedelijke inrichting zodat mensen ook in de toekomst fijn in Maastricht kunnen wonen, werken en recreëren. We gaan door met het vergroten van het verdienvermogen van onze regio via de doorontwikkeling van de Brightlands Maastricht Health Campus want ook werk brengt mensen samen en maakt verbinding mogelijk. Voor het toekomstig verdienvermogen van Zuid-Limburg en haar inwoners is de doorontwikkeling van de Brightlands Maastricht Health Campus van cruciaal belang. De campus in Randwyck heeft zich de afgelopen decennia ontwikkeld tot een belangrijke locatie voor medische en technologische innovatie. Onze ambitie is om samen met Maastricht UMC+, Univer-

siteit Maastricht en Provincie Limburg het potentieel volledig te benutten en de Brightlands Maastricht Health Campus te ontwikkelen tot een internationale hotspot voor kennis, innovatie en ondernemerschap, gericht op het creëren van economische groei en werkgelegenheid, nauw verbonden met de stad en de Euregio Maas-Rijn. Ook in de fysieke omgeving gaan we aan de slag. In 2026 starten we met het doortrekken van de Groene Loper tot in het hart van de campus. De doorgetrokken Groene Loper komt te liggen tussen de spoorwegovergang en het hart van de campus, tussen het MECC en Maastricht UMC+. De campus wordt hiermee groener, beter bereikbaar voor fietsers en wandelaars en aantrekkelijker voor studenten, professionals en bewoners.

Ontmoeten en het verder ontwikkelen van onze Brightlands Maastricht Health Campus zullen centraal staan komend jaar. Onze verdere ambities blijven onverminderd groot, maar de actualiteit is uiteraard voortdurend aan verandering onderhevig. De onzekerheden van de veiligheidssituatie, klimaatcrisis, energietransitie, stikstofproblematiek en financiële ontwikkelingen zijn van invloed op onze ambities. Dat wil niet zeggen dat we stil zitten te wachten op wat er op ons afkomt; wel dat we realistisch zijn en hier in onze planvorming rekening mee houden. En dat we samen met de betrokken partners zoals NCTV en de Veiligheidsregio Zuid-Limburg werken aan de maatschappelijke (en institutionele) weerbaarheid om voorbereid te zijn op eventuele ontwrichting. Ook de keuzes van het kabinet hebben impact op onze stad en het welzijn van onze inwoners. De impact van de Voorjaarsnota op de gemeentefinanciën en de verdeling in het Gemeentefonds is onzeker en wordt nog vertaald in de meicirculaire. In de eerste Bestuursrapportage – die we daags voor de bespreking van deze Kaderbrief met uw raad zullen delen – presenteren wij de meest recente financiële cijfers.

Met deze Kaderbrief leggen we onze voorstellen voor de toekomst voor aan de raad om samen het debat te kunnen voeren richting de Begroting 2026. We zien uit naar een inspirerend en constructief gesprek hierover.

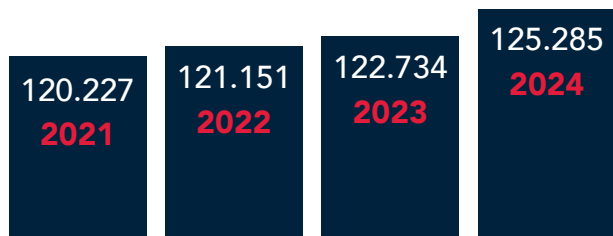

2

Maastricht is van iedereen

Een fijne stad begint bij onze inwoners, jong en oud, nieuwkomers en geboren *Sjengen*. We werken er ook deze periode hard aan om Maastricht voor al deze mensen de stad te laten zijn waar je graag wil komen en blijven, wil wonen en werken. Dat betekent dat we een aantal fundamentele keuzes moeten maken om de toekomstige inrichting van onze stad nog beter te maken. Onderstaand lichten we een aantal van de keuzes toe die het meest bepalend zijn voor de investeringen die we de komende periode willen doen.

Met brede welvaart als uitgangspunt werken we aan een divers en duurzaam economisch profiel als belangrijke voorwaarde voor bestaanszekerheid voor iedereen. Maar ook aan gezondheid, sociale samenhang, werkgelegenheid en cultuur. Dit vraagt bijvoorbeeld om een andere inrichting van de openbare ruimte, zodat bewegen en ontmoeten vanzelfsprekender wordt. Denk aan groene buurten met veilige wandel- en fietspaden waarbij we rekening houden met mindervalide inwoners. Of aan voorzieningen waar mensen elkaar sneller tegenkomen en zich met elkaar verbonden kunnen voelen zoals in buurtcentra.

Inwoneraantallen (bron: CBS)

Maastricht als internationale stad

Maastricht is al eeuwenlang een grensstad, gelegen op een snijvlak van talen en culturen. Van oudsher hoor je op de vrijdagmarkt naast Maastrichts volop Vlaams, Duits en Frans. Op nationale feestdagen van onze buurlanden stroomt de stad vol met Belgen en Duitsers. Met de ontwikkeling van de universiteit – in 2026 vijftig jaar opgericht – is er in onze stad een extra dynamiek ontstaan door de komst van inmiddels duizenden medewerkers en studenten. Dat brengt op veel vlakken veranderingen met zich mee: in de manier waarop al die inwoners en nieuwkomers met elkaar

samenleven, waar en hoe ze wonen, werken en recreëren. En ook met het Engels, dat op sommige plekken de voertaal is.

Deze dynamiek leidt tot meer welvaart. Daar zijn we trots op. Tegelijkertijd zijn we niet blind voor de keerzijden. Er zijn verschillen tussen groepen inwoners. Niet iedereen voelt zich thuis in en verbonden met deze veranderende omgeving. Bij de toekomstige inrichting van onze stad vinden wij het belangrijk hier oog voor te hebben. Zo werken we samen met onze partners aan het bouwen van gemeenschappen. Dat doen we onder meer door onze openbare ruimte, woningbouw en onderwijs- en arbeidsmarkt zo in te richten dat mensen zich meer met elkaar verbonden kunnen voelen.

Maastricht als woonstad voor iedereen

De woningmarkt in Maastricht staat onder druk. Er zijn van 2022 tot en met 2024 bijna 3.000 woningen toegevoegd. De vraag naar aanvullende passende woningbouw voor uiteenlopende doelgroepen blijft echter bestaan. Denk aan betaalbare woningen voor starters, gezinnen, studenten en ouderen die hulp of zorg nodig hebben. Maastricht heeft de ambitie om in nauwe samenwerking met onze woningcorporaties in de hele stad meer betaalbare woningen te realiseren voor deze brede waaier aan doelgroepen. Via Limburg Centraal werken we aan een visie en uitvoeringsplan voor de Spoorzone, als aantrekkelijk gebied om te wonen, werken en ondernemen. De manier waarop en waar we al die benodigde nieuwe woningen willen bouwen, is een van de grote keuzes die we in de Omgevingsvisie 2040 willen maken. Dat geldt ook voor de benodigde ruimte voor bedrijvigheid. Als we de stad compact willen houden en het buitengebied zoveel mogelijk vrij van bebouwing, dan moeten we kiezen voor verdichting in het bestaande stedelijke gebied.

Aantal nieuwe woningen

Gezondheid en levenskwaliteit

Maastricht heeft een relatief lage brede welvaart en er zijn relatief grote verschillen in brede welvaart tussen mensen. Vaak leven ze ook in gescheiden werelden. De arbeidsparticipatie is hier lager dan het landelijk gemiddelde. Dit uit zich ook in de sociaaleconomische positie van mensen, die te vaak niet goed is. Mede daardoor komt hun bestaanszekerheid in het geding. Deze groep is daardoor kwetsbaarder en dat zien we terug in lagere gezondheidscijfers van Maastricht en Zuid-Limburg ten opzichte van de rest van Nederland. Daarom maken we van gezondheid een belangrijk speerpunt bij de toekomstige inrichting van onze stad. Via gerichte programma's als het Deltaplan ouderen, Veerkrachtige wijken en de Regiodeals, zorgen we voor meer veerkracht en werkgelegenheid.

Klimaatbestendig en duurzaam Maastricht

Maastricht is een sterk verstedelijkte stad. Met steeds vaker voorkomende hittegolven en extreme regenbuien is het op een aantal plekken in onze stad minder prettig om te wonen of te verblijven. Daar moeten we ons op voorbereiden met meer ruimte voor water en met meer groen. Tegelijkertijd creëert een “groenblauwe” inrichting (water en groen) kansen voor recreatie, natuurontwikkeling en verkoeling in de stad.

Om klimaatneutraal te worden, is een grote omschakeling naar schone energie nodig. Deze transitie vraagt iets van ons allemaal: bij woningbouw, energiebronnen voor huizen en industrie, capaciteit op het elektriciteitsnet. Hiervoor zijn grote investeringen op korte en langere termijn nodig, zowel van onze inwoners en bedrijven als van gemeente, provincie en de Rijksoverheid. Dit vraagt om slimme oplossingen, om de kosten te drukken en om iedereen mee te nemen.

Levendige en leefbare binnenstad

De binnenstad neemt bij al deze thema's een bijzondere positie in. Als centrum voor cultuur, winkelen, ontmoeting, horeca en toeristische bezoekers. Maastricht is na Amsterdam de bekendste stad van Nederland en de tweede monumentenstad. Dit maakt onze stad zo bijzonder, maar brengt ook grote uitdagingen met zich mee. Hoe investeren we in de kwaliteit van de openbare ruimte en hoe zorgen we ervoor dat onze binnenstad naast levendig ook leefbaar is? En dat al onze inwoners samen met de bewoners van onze binnenstad zich er thuis voelen. Kortom: hoe zorgen we dat de balans in de binnenstad aanwezig blijft? De komende jaren blijven we daarover met elkaar het gesprek voeren.

In 2026 vieren we het **Maastrichtjaar**. Daarmee willen we de verbinding versterken tussen onze inwoners onderling en tussen (amateur)verenigingen in onze stad. Een belangrijk onderdeel van het Maastrichtjaar vormt de historische stoet waarin hoogtepunten uit de geschiedenis van de stad worden getoond. Naast de stoet blazen we met een zogenaamde stadsprogrammering bijzondere momenten of personen uit het verleden nieuw leven in.

3

Onze speerpunten

voor 2026

3.1

Samenleven in Maastricht

Bouwen aan veerkrachtige gemeenschappen

Onze stad en de wereld om ons heen veranderen snel. Mensen kunnen zich hier onzeker door voelen: heb ik volgend jaar nog wel werk, krijgen mijn kinderen straks goed onderwijs, waar kunnen mijn ouders prettig oud worden? Het zijn allemaal vragen die daarbij horen. Niet iedereen heeft voldoende perspectief om deze vragen met vertrouwen tegemoet te treden en groepen inwoners haken af. Dit levert een gesegregeerde stad op, terwijl mensen elkaar juist willen treffen. Daar hebben we oog voor.

Ontmoeting vormt daarom een belangrijk speerpunt voor de komende jaren. Het is essentieel voor de fysieke en mentale gezondheid van mensen en daarmee voor de kwaliteit van leven van onze inwoners. Ontmoeting zorgt voor sociale samenhang in buurten en draagt bij aan het verminderen van segregatie. Als mensen elkaar leren kennen, kunnen ze zich onderdeel voelen van een gemeenschap. Elkaar ontmoeten heeft ook een economische functie: het brengt kennisdeling, innovatie en ondernemerschap op gang.

We zetten we ons daarom ook in 2026 volop in om via het stimuleren van ontmoeting in onze binnenstad en (buiten)wijken - bijvoorbeeld via het Maastricht-jaar - de verbinding tussen en met de inwoners van onze stad te versterken. Dat blijven we ook doen via het verbeteren van de kansengelijkheid, veerkracht en positieve gezondheid van onze inwoners.

Ontmoeten mogelijk maken

Het versterken van de verbinding tussen onze inwoners vraagt om extra inzet om ontmoetingsplekken voor alle mensen in onze stad te behouden of te versterken. Het stimuleren en faciliteren van ontmoeten is nadrukkelijk een gezamenlijke verantwoordelijkheid van overheid, inwoners en maatschappelijke organisaties, (culturele) instellingen en bedrijven. Als overheid kunnen we ontmoeten stimuleren en faciliteren. Dat past ook in onze inzet voor een sociale basis(infrastructuur). We zetten ons in 2026 in om activiteiten of inzet van professionals te subsidiëren op locaties; we sturen op beschikbaarheid van (maatschappelijk) vastgoed en functies; en waar mogelijk zorgen we voor een passende inrichting van de openbare ruimte die ontmoeten stimuleert. De komende

tijd krijgen veel ontmoetingsplekken een verbeterde inrichting en werken we aan verduurzaming of aan (ver)nieuwbouw van gemeenschapshuizen en buurtcentra. Ook ondersteunen we beheerders en bestuurders van ontmoetingscentra daar waar nodig. Na de zomer komen we hiervoor met concrete plannen.

Cultuur als bindmiddel

Cultuur is bij uitstek een activiteit die mensen samenbrengt en bijdraagt aan het bouwen van gemeenschappen. Het culturele ecosysteem van Maastricht is van onschatbare waarde voor de stad. Niet alleen vormt het een bron van creativiteit, identiteit en ontmoeting, maar het draagt ook wezenlijk bij aan maatschappelijke cohesie, economische ontwikkeling en ruimtelijke kwaliteit.

De kracht van cultuur is een essentiële pijler onder de leefkwaliteit, aantrekkelijkheid en veerkracht van de stad. Maastricht biedt onderdak aan een waaier van culturele instellingen, verenigingen en kunstvakonderwijs. Hier willen we volop ruimte aan blijven bieden. Dat doen we via bekende instrumenten als subsidies, maar ook brengen we vernieuwing en verbreding aan bijvoorbeeld specifiek voor jongeren, via *urban sports* en cultuur. Verder stimuleren we de verbinding van diverse functies. Een goed voorbeeld hiervan vormt de ontwikkeling van The M langs de Maas waar cultuur, onderwijs en wonen samenkomen. Zo werken we aan plekken waar mensen elkaar sneller tegenkomen en zich met elkaar verbonden kunnen voelen.

Natuurhistorisch museum Maastricht (NHM).

In 2026 gaan we aan de slag met de vernieuwbouw van het NHM om er een attractief familiemuseum van te maken, in het hart van de stad. Ook stellen we deze groene oase in het midden van de stad verder open voor bezoekers, buurtbewoners en alle andere inwoners. Hiermee willen we onze collecties en het verhaal van de stad nog beter laten zien zodat de trots van Maastrichtenaars verder kan groeien.

Onderwijs, sport en gelijke kansen voor ieder kind

Met een Integraal Huisvestingsplan voor zowel het basisonderwijs, speciaal en voortgezet onderwijs in combinatie met de binnensportaccommodaties zorgen we de komende jaren voor voldoende, kwalitatief goede onderwijs- en sportvoorzieningen. Deze voorzieningen zijn de scholen van de toekomst, waar we bijdragen aan kansengelijkheid en gezondheid voor alle kinderen en jongeren volgens het principe vindplaats is werkplaats. We zorgen niet alleen voor een brede en toegankelijke spreiding van onderwijs en sport, maar ook voor voldoende plekken voor voorschoolse educatie in peuter- en kinderopvang. Ook maatschappelijke partners krijgen een plek in deze voorzieningen. Zo wordt de school een belangrijke plek in de wijk als maatschappelijke voorziening. Samen met onze partners in kinderopvang en onderwijs werken we aan de doorontwikkeling van het onderwijsachterstandenbeleid en de educatieve agenda. Dit doen we met speciale aandacht voor elke wijk en doelgroep, waarbij we onderzoeken wat de beste sociaalpedagogische basis is voor elk kind dat opgroeit in Maastricht.

Positieve gezondheid

Hoe mensen gezondheid ervaren, wordt voor ongeveer een derde bepaald door ziekte en de zorg die mensen hiervoor ontvangen. Maar voor het grootste deel wordt gezondheid bepaald door wat mensen juist doen of laten en door de plek waar ze wonen en hun leefomgeving. Juist daarom hebben we als gemeente een belangrijke taak op dit gebied, zeker omdat voor veel mensen de ervaren gezondheid onder druk staat. Door de toenemende vraag naar zorg en krapte op de arbeidsmarkt is het bovendien steeds moeilijker om zorg te ontvangen. Dit zijn belangrijke redenen voor Maastricht om deel te nemen aan het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA). Beide akkoorden zetten in op preventie en daarmee gezondheidsbevordering, waarbij we als gemeente met onze ketenpartners en inwoners nauw samenwerken aan een Gezond Maastricht. We willen de sociale basis versterken en zorg en welzijn slimmer organiseren.

In 2026 doen we dit bijvoorbeeld via het Deltaplan ouderen: daarmee komen er meer woon-zorg zones in verschillende wijken in de stad. Dit ondersteunt de beschikbaarheid van formele en informele zorg en versterkt de zelfredzaamheid waardoor mensen langer thuis kunnen wonen. Een andere concretisering van deze akkoorden vormt het Transformatieplan Pluswijken: dat verstevigt onder meer de inzet van de Doorbraakmethode. Een methode waarbij mensen en gezinnen met meervoudige problemen hieruit worden geholpen door maatwerkoplossingen. Ook passen we 'Welzijn op recept' toe, waarbij huisartsen patiënten met psychosociale problematiek doorverwijzen naar welzijnscoaches.

In 2026 opent de nieuwbouw van het **KernKindcentrum De Loper**, gelegen aan de Groene Loper naast de OLV van Lourdeskerk in Maastricht Oost. Onder het motto samenleven op school, in de wijk en in de stad wordt met behoud van de originele elementen van de oude Sint Theresiaschool een uitnodigend, nieuw kindcentrum gebouwd in het hart van deze buurt.

Samenwerken in de wijken

Positieve gezondheid en brede welvaart zijn voor ons geen abstracte modebegrippen, maar ze vormen de kapstok voor de manier waarop wij concreet aan de slag zijn om het welzijn en de veerkracht van onze inwoners te vergroten. In onze stad kennen we een aantal wijken waar verschillende opgaven stapelen. De veerkracht van inwoners staat onder druk en de verschillen met de rest van de stad zijn te groot. Daar gaan we langjarig mee aan de slag. Een generatie lang (20 jaar) zetten we samen met inwoners en partners in op het versterken van de inwoners en wijken. We bouwen samen aan sterke gemeenschappen, verbeteren de positieve gezondheid en bestaanszekerheid en versterken de kansengelijkheid. Van achterstanden naar voorsprong. We zijn gestart in de wijken Pottenberg en Nazareth, samen met inwoners en onze alliantiepartners Servatius, Woonpunt, Trajekt, Envida, Mondriaan en provincie.

Innovatief en van onderop bouwen we met dit programma in 2026 verder aan wijken waar het fijn wonen is en waar bewoners (weer) het gevoel hebben dat ze hun eigen toekomst kunnen beïnvloeden. Door een langjarige en integrale inzet van alle partners ontstaan hier krachtige gemeenschappen. Voorbeelden zijn nu al te zien door het nieuwe centrum in Pottenberg dat vorm krijgt met de nieuwbouw van het Poortgebouw waar straks ook de nieuwe Buurtbrok haar plek krijgt, zodat bewoners elkaar kunnen ontmoeten en samen eten. Ook krijgt het aangrenzende Terra Cottaplein een nieuwe gezonde en groene inrichting, zodat ontmoeten en bewegen van de verschillende bewonersgroepen samen komen in het hart van de wijk. Verder hebben we aandacht voor seniorenwoningen en zorg in de buurt. In Nazareth zorgden we al voor behoud van de centrale ontmoetingsplek 't Trefpunt en werken we nu samen met partners toe naar een nieuw Wijkservicepunt om bewoners laagdrempelig te kunnen helpen.

Bewonerskracht – een handje hulp en een oogje in het zeil

Arno, Roy en William (van links naar rechts) zijn de bewonerskrachten in Pottenberg voor Servatius en Woonpunt. Zij wonen al lang in de wijk en zijn verknocht aan hun buurt. Daarom zetten ze zich graag in als bewonerskracht. Voor een buurt waar de mensen contact met elkaar hebben en waar leuke dingen te doen zijn die de mensen met elkaar organiseren. Dat is fijn wonen. Daar doen we het voor. Lees het interview op thuisinmaastricht.nl/bewonerskracht

3.2

Een groen en gezond Maastricht

Ook in 2026 staat de gemeente Maastricht voor een aantal belangrijke uitdagingen en kansen op het gebied van infrastructuur, mobiliteit en de klimaat- en energietransitie.

Groen in de openbare ruimte

Op het gebied van infrastructuur en openbare ruimte verbeteren we wegen om de bereikbaarheid en veiligheid te waarborgen. Ook hebben we het afgelopen jaar de vele fontein in onze stad grondig gerenoveerd zodat deze weer voor een fraai en fris beeld in onze stad zorgen. In 2026 werken we onder de noemer NIBOR verder aan de grootschalige renovatie en onderhoudswerkzaamheden om de gewenste kwaliteit van de openbare ruimte te verkrijgen en behouden. We kijken daarbij integraal naar de opgave en geven tegelijkertijd invulling aan de brede wens om te vergroenen, te verduurzamen en de stad toegankelijker te maken. Zo hebben we bij het onderhoud en herstel van onze wegen, door werkzaamheden slim te combineren, ook veel groen kunnen vervangen. We hebben de afgelopen jaren meer dan 2000 extra bomen gerealiseerd.

Hoewel inwoners nadrukkelijk willen vergroenen en zich bewust zijn van het belang hiervan, is dit niet gemakkelijk. Door het ruimtegebrek in de boven- en ondergrond gaat de vergroening van de stad langzamer dan gewenst maar we blijven actief zoeken naar mogelijkheden. Net als in afgelopen jaren leggen we ook in 2026 weer geboortebosjes aan in verschillende stadsdelen. Naast dat deze bosjes de leefbaarheid vergroten, draagt dit bij aan klimaatadaptatie en het tegengaan van hittestress, met koele plekken voor steeds warmere zomers. Het verbetert de biodiversiteit en maakt onze buitenruimte beweegvriendelijker. Dat draagt weer bij aan de gezondheid en recreatiemogelijkheden van onze inwoners. Belangrijk in dit verband is ook onze wens om De Koompe om te vormen tot een groen stadspark, door de hekken weg te laten en het gebied open te stellen voor onze inwoners.

Duurzame mobiliteit

De geplande uitbreiding van P+R-faciliteiten helpt het autoverkeer in de binnenstad te verminderen en stimuleert het gebruik van openbaar vervoer. Op 1 januari 2025 zijn we gestart met Zero Emissiezone Stadslogistiek (ZES) om de uitstoot van schadelijke stoffen in de binnenstad te verminderen.

In Wyck wordt het autoverkeer in een pilotproject beperkt om de leefbaarheid te verbeteren, terwijl in de binnenstad fietszones worden gemaakt om fietsen te stimuleren en de verkeersveiligheid te verhogen. Verder realiseren we in de hele stad meer fietsparkeerplekken om het gebruik van de fiets te bevorderen. Een grootschalige fietsenstalling rondom de Markt blijft een wens, maar we weten ook dat het bouwen van een grote fietsenstalling kostbaar en complex is. De uitbreiding van de fietsenrekken op maaiveld, verspreid over de hele stad, verloopt volgens planning. Sinds 2020 hebben we ca. 2000 fietsparkeerplekken gerealiseerd. Ook in 2026 realiseren we weer minstens 300 extra fietsparkeerplaatsen. Dit is – net als de gewenste vergroening van de stad – een complexe opgave, gelet op de vele ruimtelijke wensen in de beperkte openbare ruimte. We zorgen daarbij voor zorgvuldige afwegingen op gebieds- en straatniveau.

In 2026 breiden we **P+R Noord** met 300 parkeerplekken uit, waardoor meer automobilisten buiten de stad parkeren en gebruik maken van het openbaar vervoer. Vanaf P+R Noord rijden er frequente bussen en treinen richting binnenstad en andere werklocaties en zijn (elektrische) deelfietsen beschikbaar.

Klimaat- en energietransitie

De klimaat- en energietransitie is een ander thema waar we in 2026 belangrijke stappen zetten. Onze gemeentelijke ambities zijn helder; een klimaatneutrale gemeentelijke organisatie in 2030 en een klimaatneutrale stad in 2050. We hebben hiervoor de afgelopen jaren onze ambtelijke organisatie versterkt en werken samen met bedrijven, organisaties en bewoners aan de benodigde transitie. Daarbij hebben we te maken met de huidige problematiek rondom netcongestie en (opnieuw) de schaarse beschikbare ruimte in Maastricht. We werken aan een concrete en realistische integrale aanpak waarbij we inzichtelijk maken welke maatregelen uitvoerbaar zijn en wat daarvoor nodig is. In het kader van de netcongestie worden er stappen gezet om het elektriciteitsnet te versterken, zodat het de groeiende vraag en duurzame energieoplossingen kan ondersteunen. We zetten ook maximaal in op het realiseren van warmtenetten op basis van lokaal beschikbare warmtebronnen, om zo de druk op het elektriciteitsnet te verminderen. Zo zetten we in 2026 vervolgstappen in het realiseren van een warmtenet voor de nieuwbouwwijk TregaZinkwit.

Maastricht beschikt met bijna 800 laadpunten over een dekkend netwerk van publieke laadpalen. In 2026 breiden we de laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen verder uit om de transitie naar elektrisch rijden te faciliteren. En we gaan in 2026 verder met het isoleren van gebouwen, onder andere in samenwerking met de woningcorporaties en woningeigenaren. Ook werken we in 2026 verder aan de verduurzaming van ons gemeentelijk vastgoed. Bij veel van wat we willen oppakken de komende jaren speelt de stikstofproblematiek een belangrijke rol. Het eerlijke verhaal is dat we mogelijk in 2026 minder snel onze ambities kunnen realiseren op het gebied van woningbouw, bedrijvigheid en infrastructuur dan we zouden willen.

In 2026 zorgen we samen met bewoners en ondernemers voor de verdere **vergroening van het Stokstraatkwartier**. Met bomen, groenstroken en bloembakken maken we de entree en straten van dit authentieke deel van de binnenstad aantrekkelijker voor bewoners en bezoekers.

Een groene oase in Sint Maartenspoort

De buurttuin in Sint Maartenspoort is een initiatief van bewoners voor bewoners. Jaren geleden trokken ze samen de stoute schoenen aan en vroegen de gemeente of ze een braakliggend terrein in de buurt mochten gebruiken. Marie-Louise en Peter op de foto zijn sindsdien nauw betrokken bij de buurttuin die door vele vrijwilligers ontwikkeld is tot een groene ontmoetingsplek in Sint Maartenspoort. Lees het interview op thuisinmaastricht.nl/buurttuin

3.3

Samenwerken aan het verdien-
vermogen van Zuid-Limburg

De afgelopen periode groeide het aantal arbeidsplaatsen in Maastricht, een trend die we willen doorzetten. In een veranderende economie zijn we een aantrekkelijke vestigingslocatie voor bedrijven en instellingen. Belangrijke economische pijlers in Maastricht de maakindustrie in het noordelijk deel van de stad, de winkels en de horeca in de binnenstad en de kennis-economie op de campus in Randwyck. Belangrijke clusters van bedrijvigheid voor stad en regio, die we waar mogelijk steunen om succesvol te kunnen ondernemen. We werken samen aan een innovatieve duurzame en circulaire Maastrichtse economie met voldoende ruimte voor te werken, ondernemen en produceren. Bijvoorbeeld door het herstructureren en intensiveren van bedrijfslocaties, het versterken van de binnenstad op basis van de succesvolle pilot 'sfeergebieden' en het werken aan een regionaal arbeidsmarktprogramma, waardoor het makkelijker wordt om Euregionaal en internationale talent aan te trekken en te behouden voor stad en regio.

Samenwerking in Zuid-Limburg

Maastricht vervult economisch gezien een sleutelrol in Zuid-Limburg, een regio die veel te bieden heeft. Diverse hoogwaardige werkomgevingen, woonkwaliteit in een vijfsterrenlandschap en een hoge levensstandaard in het hart van deze euregio. Deze ligging wordt verrijkt met de aanwezigheid van hoogwaardige maakindustrie en kennisinstituten, waardoor het ook een aantrekkelijke locatie is voor innovatieve topprojecten zoals de Einstein Telescope. Dankzij de Regio-Deals met het Rijk en de daaraan verbonden financieringen van meer dan € 100 miljoen kan Zuid-Limburg fors investeren in brede welvaart voor iedereen. Dit biedt Zuid-Limburg ook kansen om de samenwerking tussen de tien betrokken gemeentes te versterken. We werken hiervoor aan een organisatie voor Zuid-Limburgse samenwerking. Via deze nader op te zetten stichting Samenwerking Zuid-Limburg kunnen alle betrokken gemeentes, maar ook private en maatschappelijke organisaties aansluiten. We kunnen vanuit deze centrale strategie en samenwerking de beste en sterkste lobby voor de regio voeren in Den Haag.

Kenniseconomie stimuleren

Voor het toekomstig verdienvermogen van Zuid-Limburg en haar inwoners is de doorontwikkeling van de Brightlands Maastricht Health Campus van cruciaal belang. Campussen zijn de kristallisatiepunten van de Nederlandse economie. Hier wordt kennis en innovatie in bedrijvigheid omgezet en werkgelegenheid gecreëerd. De campus in Randwyck heeft zich de afgelopen decennia ontwikkeld tot een belangrijke locatie voor medische en technologische innovatie. Dat heeft eind 2024 geresulteerd in de toekenning van de status 'volwassen campus'. Onze ambitie is om samen met Maastricht UMC+, Universiteit Maastricht en Provincie Limburg het potentieel volledig te benutten en de Brightlands Maastricht Health Campus te ontwikkelen tot een internationale hotspot voor kennis, innovatie en ondernemerschap, gericht op het creëren van economische groei en werkgelegenheid, nauw verbonden met de stad en de Euregio Maas-Rijn. Belangrijkste doel is het bevorderen van duurzame economische groei en het creëren van hoogwaardige werkgelegenheid. Een succesvolle campus creëert niet alleen werkgelegenheid in onderzoek en innovatie, maar ook in de maakindustrie en bouwbedrijven en in de zakelijke dienstverlening, logistiek, techniek, horeca en schoonmaak. Daarmee heeft de campus een belangrijke en brede economische impact op de stad en de regio Zuid-Limburg.

Doortrekken Groene Loper

In 2026 starten we met het doortrekken van de Groene Loper tot in het hart van de campus. De doorgetrokken Groene Loper komt te liggen tussen de spoorwegovergang en het hart van de campus, tussen het MECC en Maastricht UMC+. De campus wordt hiermee groener, beter bereikbaar voor fietsers en wandelaars en aantrekkelijker voor studenten, professionals en bewoners.

Euregionale kennisregio

Op de campus werken onderzoekers, studenten en ondernemers samen aan baanbrekende oplossingen voor maatschappelijke en technologische uitdagingen. Met de Universiteit Maastricht, Zuyd Hogeschool en Vista College vormt Maastricht een belangrijke onderwijslocatie in de (Eu)regio. De campus is de plek waar al deze kennis wordt omgezet in maatschappelijke en economische waarde. We trekken daarmee (internationale) studenten, onderzoekers en bedrijven aan. Dat faciliteren we als gemeente ook nadrukkelijk met het Expat Centre Maastricht Region, waar we internationaal talent ondersteunen bij hun overgang naar onze regio. Ook startupbedrijven krijgen op de campus de kans om zich te ontwikkelen en te groeien, wat bijdraagt aan een innovatieve kenniseconomie. We ontwikkelen ons tot een toonaangevende kennisstad en een belangrijke bestemming voor talent en bedrijven uit binnen- en buitenland. De campus als de opleidingsplek waar mbo-, hbo- en universiteitsstudenten na hun studie kiezen voor een baan bij een (MKB)bedrijf of organisatie in Zuid-Limburg.

Groene (uit)Loper

De campus is niet alleen een economische motor, maar draagt ook bij aan de ruimtelijke ontwikkeling van de stad. Het huidige campusgebied in Randwyck moet hiervoor worden getransformeerd tot een levendig en duurzaam stadsdeel, nauw verbonden met de stad en de Euregio Maas-Rijn. Door het groener en toegankelijker maken van de openbare ruimte wordt de campus een aantrekkelijke plek die goed verbonden is met de stad. Hiervoor starten we in 2026 met de uitvoering van het doortrekken van de Groene Loper tot in het hart van de campus. Ook investeren we in een zogenaamde Groene uitLoper, gericht op het verbeteren van bestaande groene verbindingen door de woonwijk Randwyck. Via deze wandelroute wordt de campus beter verbonden met het historische stadscentrum en de groene oevers van de Maas. Dergelijke investeringen in groene infrastructuur maken zowel de campus als de woonwijk kwalitatief aantrekkelijker en verbeteren het woon- en verblijfsklimaat.

ET Pathfinder – een knooppunt van kennis en kunde in Maastricht

Kennis en kunde uit de hele wereld komt samen bij de Universiteit Maastricht. Sander geeft een 'kijkje in de keuken'. Achter glas, want de ruimte waar de ET Pathfinder staat is een clean room. Daar mag je alleen in als je helemaal ingepakt bent, inclusief mondmasker en handschoenen. Lees het interview op thuisinmaastricht.nl/pathfinder

RegioDeal:

MakerSpace Innovatie & Vitaliteitsincubator

In 2026 wordt - met financiële steun vanuit de RegioDeal en de gemeente - de MakerSpace gerealiseerd in de incubator aan de Oxfordlaan. De MakerSpace biedt kleinschalige, volledig gebruiksklare gecertificeerde laboratoriumruimtes en kantoorhuisvesting voor startende biomedische bedrijven.

PROOSDIJWEG

3.4

Een dienende gemeente,
gericht op samenwerking

Vanuit de inzet van het coalitieakkoord om ‘de basis op orde’ te brengen, hebben we een aantal cruciale veranderingen in de gemeentelijke organisatie doorgezet. De interne bedrijfsvoering is gecentraliseerd, we hebben onze financiën, inkoop en aanbesteding op orde gebracht en de grote opgave voor een duurzaam sociaal domein verder uitgevoerd.

Cultuurverandering: dingen mogelijk maken

We hebben de beweging van decentraal naar centraal in gang gezet; niet als doel an sich maar om de gewenste cultuurverandering mogelijk te maken waarbij de ambtelijke organisatie veel meer via een open dialoog, in verbinding met de stad gaat samenwerken. Integraal werken is een grote uitdaging en het hebben van een open houding voor elkaar en voor initiatieven van buiten is niet vanzelfsprekend. Dat willen we definitief veranderen en een meer dienende organisatie worden die samen dingen mogelijk maakt voor onze inwoners, ondernemers, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties. Zo willen we zichtbaar en aanspreekbaar zijn voor iedereen in de stad. Daarover voeren we het gesprek met onze medewerkers en het is ook een leidraad bij het verwelkomen van nieuwe collega's.

Integraal werken: over de grenzen van de domeinen heen

Zichtbaar en aanspreekbaar willen we ook zijn door van gebiedsgericht werken in de hele organisatie de norm te maken. Van de eerste beleidsvorming tot aan de uitvoering hebben we oog voor wat er in de stad leeft en sluiten we waar mogelijk aan bij initiatieven uit onze samenleving. Deze beweging hebben we over de volle breedte van onze organisatie in gang gezet en trekken we ook in 2026 door. Bijvoorbeeld via stadsdeelwethouders, met de projecten van de Burgerbegroting en via onze stadsdeelregisseurs, zijn we steeds meer zichtbaar in onze wijken. Zo bouwen we samen aan gemeenschappen, onder meer door in 2026 de gebiedsdeelplannen verder uit te voeren, die we in 2025 samen met onze partners opstellen. Voor de complexe en domein overstijgende opgaven werken we programmatisch. Dat doen we met onze partners en inwoners binnen de programma's Preventie met Gezag, Veerkrachtige Wijken en Maastricht Gezond.

Kansen benutten op de lange termijn

Anders leren en gaan werken is een kwestie van lange adem, we spreken in ons programma Veerkracht over een inzet van een generatie, 20 jaar lang. Dat geldt ook voor onze interne werkwijze. Onze organisatie blijft sterk verkokerd. Dat willen we doorbreken met de voornoemde open houding en wil om dingen mogelijk te maken en door te doen. We werken programmatisch, zorgen voor samenhang tussen programma's en we brengen de betrokken medewerkers samen. We voorkomen stapeling van beleid en onderzoeken bij beleidsvorming kritisch welke bestaande regels we kunnen schrappen. Ook haken we waar mogelijk aan bij nieuwe digitale ontwikkelingen. Zo staan we onder meer open voor de kansen die kunstmatige intelligentie (AI) kan bieden.

4. Financieel perspectief

Onze financiële huishouding is op dit moment op orde. We leven echter in onzekere tijden en gemeenten staan voor een steeds groter wordende uitdaging. De taken van de gemeente worden omvangrijker en complexer, de bijdrage uit het Gemeentefonds beweegt daar niet altijd op mee. Sterker nog, die bijdrage staat onder druk en daalt met ingang van 2026 fors: het inmiddels beruchte ravijnjaar 2026 dient zich aan. In de medio april door het kabinet gepresenteerde Voorjaarsnota 2025 zijn structurele middelen opgenomen om de terugval van het Gemeentefonds in 2026 te dempen. De landelijke terugval van ongeveer € 2,4 miljard wordt in 2026 met € 400 miljoen gedempt, oplopend naar € 424 miljoen in 2030. Het indicatieve effect van die demping voor Maastricht bedraagt circa € 3,3 miljoen in 2026. Er blijft dus nog ongeveer € 2 miljard ravijn in 2026 over (voor Maastricht circa € 16 miljoen). Dit ravijn heeft overigens een structureel karakter. Daarom is het in balans houden van het financieel meerjarenperspectief een belangrijk uitgangspunt. Om het realiseren van opgaven en ambities mogelijk te blijven maken, is een solide financieel beleid ook in de toekomst een voorwaarde.

Vertrekpunt

Vertrekpunt voor de beschikbare financiële ruimte is het beeld van de tweede bestuursrapportage 2024 die op 17 december 2024 werd vastgesteld. Deze rapportage sloot af met een overschot in alle jaarschijven. In de tweede bestuursrapportage 2024 is de decembercirculaire 2024 nog niet opgenomen. Deze verscheen pas na het vaststellen van de rapportage en het effect is al met de raad gedeeld. Samen leidt dit tot het volgende beeld:

Begroting per programma (bedragen x €1.000)	2025	2026	2027	2028
Saldo begroting na 2e bestuursrapportage 2024	5.439 V	4.786 V	6.632 V	7.189 V
Effect decembercirculaire 2024	1.675 V	776 V	847 V	5 N
Saldo begroting na verwerking decembercirculaire 2024	7.114 V	5.562 V	7.479 V	7.184 V

In deze cijfers is nog één noodmaatregel uit de begroting 2024 opgenomen. Dit betreft het minder indexeren van budgetten van materiële lasten met ingang van het begrotingsjaar 2026 met € 2,0 miljoen per jaar.

Ontwikkelingen

Voorjaarsnota

Op basis van de eerdergenoemde Voorjaarsnota kunnen gemeenten, naast de structurele middelen ter demping van een beperkt deel van het ravijn, aanvullende middelen verwachten voor de jeugdzorg. Concrete structurele oplossingen voor de bekostiging van de jeugdzorg worden in de Voorjaarsnota echter weer vooruitgeschoven. Vanaf 2028 komt er een nieuw ‘financieel arrangement’ voor de jeugdzorg dat tot lagere lasten bij de gemeenten moet gaan leiden. Vanaf 2028 zijn daarom door het kabinet geen extra structurele middelen toegevoegd aan het Gemeentefonds. Of gemeenten uit het Gemeentefonds voldoende middelen blijven ontvangen voor de jeugdzorg blijft derhalve onzeker. Wij delen de mening van de VNG dat de financiële verwachtingen van het kabinet vanaf 2028 erg ambitieus zijn.

Het Rijk en de VNG werken samen aan de beheersbaarheid van de uitgaven voor uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Er wordt onderzoek gedaan naar een passende geobjectiveerde indexering, die rekening houdt met kostenontwikkeling en demografische ontwikkeling zoals vergrijzing. De invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage voor zorg uit de Wmo wordt uitgesteld tot 1 januari 2027.

Op het gebied van klimaat en energie blijft de bekostiging vanuit het Rijk onvoldoende. Dat is een gevolg van de besluiten van het Rijk om de benodigde middelen niet te indexeren en het door de Raad van het Openbaar Bestuur (ROB) becijferde tekort niet te compenseren.

De door het kabinet aangekondigde huurprijsbevriezing heeft geen direct effect op de gemeentelijke financiën maar wel op de investeringscapaciteit van woningcorporaties. Dit kan ten koste gaan van de bouw van sociale woningen en de verduurzaming van die woningen en raakt daarmee onze inwoners. De uitkomsten van de Voorjaarsnota worden vertaald in de meicirculaire van het Gemeentefonds. De effecten van de meicirculaire worden zoals gebruikelijk en voorgeschreven meegenomen als input voor de begroting 2026.

Autonoom

Autonome ontwikkelingen vertalen we in de begroting. Het betreft ontwikkelingen waar we weinig tot geen invloed op hebben zoals prijsstijgingen, ontwikkelingen op het gebied van klimaat en energiebeleid, hogere bijdragen aan verbonden partijen en demografische ontwikkelingen (vergrijzing). Het betreft veelal ontwikkelingen die leiden tot hogere lasten die niet altijd of niet volledig gecompenseerd worden door hogere baten en dus leiden tot een daling van de beschikbare financiële ruimte.

Ruimte voor ambities

De voorstellen in deze Kaderbrief zijn ambitieus. Wij blijven volop investeren in de gemeente en dat vergt financiële middelen en personele capaciteit. Zowel de personele capaciteit als de financiële ruimte zijn niet onbeperkt aanwezig. Bij de uitwerking van de voorstellen in de begroting 2026 houden wij hier rekening mee. De investeringsplanning stemmen we af op de beschikbare capaciteit en bij het opvoeren van structurele lasten passen we het uitgangspunt toe dat deze gedekt moeten zijn door structurele baten. Daardoor blijven we de financieel gezonde gemeente die we nu zijn en blijft de begroting flexibel genoeg om in te spelen op onverwachte ontwikkelingen.

Kaders

Naast onze eigen kaders passen we bij de invulling van solide financieel beleid de door de Provincie Limburg meegegeven kaders toe. Een structureel sluitende begroting vormt het belangrijkste kader. Deze kaders zorgen ervoor dat onze financiële huishouding op orde blijft en we financieel invulling kunnen blijven geven aan ambities en/of gewijzigde omstandigheden. Daarnaast zorgt de beschikbare weerstandscapaciteit ervoor dat we beschikken over een buffer om onvoorziene tegenvallers op te vangen.

Voor de loon- en prijsontwikkelingen gaan wij vooralsnog uit van ramingen van het Centraal Plan Bureau (CPB) van 26 februari 2025. Naast de gebruikelijke indexeringen gaan we voor de budgetten jeugd en Wmo rekening houden met de Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling index (OVA). Deze index dienen de gemeenten namelijk te hanteren bij de afspraken met de zorgaanbieders. De voorlopige OVA-index voor 2026 is becijferd op 4,03%. De Nederlandse Zorg autoriteit (NZA) leidt de voorlopig OVA-index af van de cijfers van het CPB.

Voorlopige financiële kaders 2026*	2024	2025
Loonvoet sector overheid	6,00%	2,00%
Prijs materiële overheidsconsumptie (IMOC)	2,90%	2,10%
Prijsontwikkeling bruto overheidsinvesteringen (IBOI)	3,30%	3,00%
OVA-index	5,09%	4,03%

* Definitieve vaststelling van deze kaders zal in de begroting 2026 plaatsvinden.

De omvang van de beschikbare financiële ruimte is na het uitbrengen van de meicirculaire 2025 bekend. In de begroting 2026 en de daarin opgenomen meerjarenraming 2027-2029 stellen we de invulling van die ruimte voor. Daarbij passen we de hiervoor benoemde kaders toe.

